

2000

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

DEN EUROPÆISKE LANDSKABSKONVENTION

Strasbourg, 2000

Den europæiske landskabskonvention

Præambel

På det 718. møde i Europarådets Ministerkomité har medlemmerne :

– vedtaget teksten til den europæiske landskabskonvention, således som den fremgår af omstående,

– besluttet at åbne konventionen for undertegnelse,

– opnået enighed om, at åbningen af konventionen for undertegnelse sker d. 20. oktober 2000, samme dag som de italienske myndigheder i samarbejde med Europarådet afholder en konference i Firenze om beskyttelse af landskabet.

De undertegnende medlemsstater af Europarådet, som

tager hensyn til Europarådets mål om at knytte medlemsstaterne tættere sammen med henblik på at værne om og virkeliggøre de idealer og principper, som er deres fælles arv, og til at aftaler inden for de økonomiske og sociale områder er en af de vigtigste måder, hvorpå dette mål kan opfyldes,

finder det vigtigt at opnå en bæredygtig udvikling, der tager udgangspunkt i et afbalanceret og harmonisk forhold imellem sociale behov, økonomisk aktivitet og miljøet,

konstaterer, at landskabet spiller en vigtig rolle af almen interesse inden for det kulturelle, økologiske, miljømæssige og sociale område og yder et positivt bidrag til økonomisk aktivitet, og at beskyttelse, forvaltning og planlægning af landskabet kan medvirke til jobskabelse,

er opmærksomme på, at landskabet bidrager til dannelsen af lokale kulturer og er et grundlæggende element i den europæiske natur- og kulturarv, idet det bidrager til menneskers trivsel og styrker den europæiske identitet,

erkender, at landskabet overalt udgør en vigtig bestanddel i menneskers livskvalitet: I by og på land, i nedslidte områder såvel som i områder af høj kvalitet, i områder anerkendt som værende af stor landskabelig skønhed og i helt almindelige områder,

konstaterer, at udviklingen i landbrug, skovbrug, produktionsmetoderne i industri og minedrift, og i regionalplanlægning, byplanlægning, transport, infrastruktur, turisme og fritidsliv og, på det mere overordnede plan, ændringer i verdensøkonomien, i mange tilfælde fremskynder forvandlingen af landskaber,

ønsker at vise lydhørhed overfor offentlighedens ønske om at kunne nyde landskaber af høj kvalitet og spille en aktiv rolle i udviklingen af landskabet,

har den holdning, at landskabet spiller en afgørende rolle for individets og samfundets trivsel, og at beskyttelse, forvaltning og planlægning af landskabet medfører rettigheder og pligter for alle,

tager hensyn til internationale retsakter omhandlende beskyttelse og forvaltning af natur- og kulturarven, regional og fysisk planlægning, lokalt selvstyre og grænseoverskridende samarbejde, særligt konventionen om bevarelse af Europas vilde dyr og planter samt naturlige levesteder (Bern, d. 19. september 1979), konventionen om bevaring af den europæiske arkitekturarv (Granada, d. 3. oktober 1985), den europæiske konvention om beskyttelse af den arkæologiske arv (revideret) (Valletta, d. 16. januar 1992), den europæiske rammekonvention om samarbejde over landegrænser imellem kommuner eller andre lokale myndigheder (Madrid, d. 21. maj 1980) og dens tillægsprotokoller, det europæiske charter for lokalt selvstyre (Strasbourg, d. 15. oktober 1985), konventionen om den biologiske mangfoldighed (Rio, d. 5 juni 1992), konventionen om beskyttelse af verdens kultur- og naturarv (Paris, d. 16. november 1972), og konventionen om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til domstolsprøvelse på miljøområdet (Aarhus, d. 25. juni 1998),

erkender, at de europæiske landskabers kvalitet og mangfoldighed udgør en fælles ressource, og at det er vigtigt at samarbejde om dens beskyttelse, forvaltning og planlægning;

ønsker at tilvejebringe et nyt instrument, som udelukkende omhandler beskyttelse, forvaltning og planlægning af alle landskaber i Europa,

er blevet enige om følgende:

Kapitel I – Almindelige bestemmelser

Artikel 1 - Definitioner

I denne konvention forstås ved:

- a.* "Landskab" et område, som det opfattes af mennesker, hvis karaktertræk er resultatet af en påvirkning fra eller en samvirken af naturlige og/eller menneskelige faktorer,
- b.* "Landskabspolitik" de kompetente offentlige myndigheders udformning af generelle principper, strategier og retningslinjer, som gør det muligt at iværksætte konkrete foranstaltninger til beskyttelse, forvaltning og planlægning af landskaber,
- c.* "Mål for landskabskvalitet", at de kompetente offentlige myndigheder for et givet landskab formulerer offentlighedens ønsker til omgivelsernes landskabelige træk,
- d.* "Beskyttelse af landskabet" foranstaltninger til bevarelse og fastholdelse af et landskabs væsentligste eller karakteristiske træk, når det berettiges af dets værdi som naturarv som følge af den naturlige udformning og/eller menneskelig aktivitet,
- e.* "Forvaltning af landskabet" en handling, der ud fra en betragtning om bæredygtig udvikling sikrer regelmæssig pleje af et landskab, således at ændringer forårsaget af sociale, økonomiske og miljømæssige processer styres og samordnes,
- f.* "Planlægning af landskabet" en kraftfuld, fremadskuende handling til forbedring, genopretning eller etablering af landskaber.

Artikel 2 - Anvendelsesområde

Med forbehold for bestemmelserne i artikel 15 gælder denne konvention for parternes samlede geografiske territorium omfattende natur-, land-, by- og bymæssige områder. Anvendelsesområdet indbefatter land, indre farvande og havområder. Det vedrører landskaber, som kunne anses for at være enestående, samt almindelige eller nedslidte landskaber.

Artikel 3 – Formål

Denne konvention har til formål at fremme beskyttelse, forvaltning og planlægning af landskaber og etablere et europæisk samarbejde om landskabsforhold.

Kapitel II – Nationale foranstaltninger

Artikel 4 – Ansvarsfordeling

Parterne gennemfører denne konvention, i særdeleshed artikel 5 og 6, i henhold til egen kompetencefordeling, ud fra egne forfatningsmæssige principper og administrative strukturer og i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet under hensyntagen til det europæiske charter for lokalt selvstyre. Parterne samordner gennemførelsen af denne konvention med egne politikker uden at fravige denne konventions bestemmelser.

Artikel 5 – Almindelige foranstaltninger

Parterne forpligter sig til:

- a. i deres lovgivning at anerkende landskaber som værende en væsentlig bestanddel af menneskers omgivelser, et udtryk for mangfoldighed i deres fælles kultur- og naturarv, og et grundlag for deres identitet,
- b. at fastlægge og gennemføre landskabspolitikker til beskyttelse, forvaltning og planlægning af landskaber ved hjælp af de særlige foranstaltninger, som er nævnt i artikel 6,
- c. at indføre procedurer for inddragelse af offentligheden, lokale og regionale myndigheder og andre parter med interesse i at udforme og gennemføre de landskabspolitikker, som er nævnt ovenfor i stk. b,
- d. at indarbejde landskabet i deres politikker for regional- og byplanlægning og i deres kultur-, miljø-, landbrugs-, social- og økonomipolitikker, samt i enhver anden politik med en mulig indvirkning på landskabet, det være sig direkte eller indirekte.

Artikel 6 – Særlige foranstaltninger

A. Bevidstgørelse

Parterne forpligter sig til at øge bevidstheden hos civilsamfundet, private organisationer og offentlige myndigheder om landskabers værdi, deres rolle og ændringer i dem.

B. Undervisning og uddannelse

Parterne forpligter sig til at fremme:

- a. uddannelse af specialister i vurdering og drift af landskaber,
- b. tværfaglige kurser i landskabspolitik, -beskyttelse, -forvaltning og -planlægning for fagfolk i den

private og den offentlige sektor og for berørte foreninger,

c. skole- og universitetskurser, som i de relevante fag beskæftiger sig med de værdier, der knytter sig til landskaber, og de spørgsmål, som rejser sig i forbindelse med beskyttelse, forvaltning og planlægning af landskaber.

C. Kortlægning og vurdering

1. Parterne forpligter sig til under aktiv medvirken fra interessentgrupper, som foreskrevet i artikel 5.c, og med det formål at opnå mere viden om egne landskaber, at:

- a. i) kortlægge landskaberne overalt på eget territorium,
- ii) analysere landskabernes særkender og de kræfter og påvirkninger, der ændrer dem,
- iii) registrere ændringer,
- b. vurdere de kortlagte landskaber under hensyntagen til de særlige værdier, som tillægges dem af interessentgrupperne og den berørte befolkning.

2. Disse kortlægnings- og vurderingsprocedurer tilrettelægges på baggrund af den udveksling af erfaringer og metodik, som parterne arrangerer på europæisk niveau i medfør af artikel 8.

D. Mål for landskabskvalitet

Parterne forpligter sig til at definere kvalitetsmål for de kortlagte og vurderede landskaber efter offentlig høring i overensstemmelse med artikel 5.c.

E. Gennemførelse

Med henblik på gennemførelsen af landskabspolitikkerne forpligter parterne sig til at indføre instrumenter til beskyttelse, forvaltning og/eller planlægning af landskabet.

Kapitel III – Europæisk samarbejde

Artikel 7 – Internationale politikker og programmer

Parterne forpligter sig til at samarbejde om overvejelserne om landskabsdimensionen i internationale politikker og programmer, og at anbefale indarbejdelsen af disse overvejelser i sådanne politikker og programmer, hvor dette er relevant.

Artikel 8 – Gensidig bistand og informationsudveksling

Parterne forpligter sig til at samarbejde om at forbedre gennemslagskraften af de foranstaltninger, der træffes i henhold til andre artikler i denne konvention, herunder især at:

- a. yde hinanden teknisk og videnskabelig bistand i landskabsspørgsmål ved at samle og udveksle erfaringer og resultaterne af forskningsprojekter,
- b. fremme udvekslingen af landskabsspecialister, især til uddannelses- og oplysningsformål,
- c. udveksle oplysninger i alle spørgsmål, der er omfattet af bestemmelserne i denne konvention.

Artikel 9 – Grænseoverskridende landskaber

Parterne skal opmuntre til grænseoverskridende samarbejde på lokalt og regionalt niveau, og udarbejder og gennemfører fælles landskabsprogrammer efter behov.

Artikel 10 – Overvågning af konventionens gennemførelse

1. Arbejdet med overvågning af konventionens gennemførelse overlades af Europarådets Ministerkomité til de til enhver tid værende kompetente ekspertkomitéer, som er nedsat i henhold til artikel 17 i Europarådets Statut.
2. Efter hvert møde i ekspertkomitéerne oversender Europarådets generalsekretær en rapport om det udførte arbejde og om, hvordan konventionen fungerer, til Ministerkomitéen.
3. Ekspertkomitéerne udarbejder forslag om tildeling af, og regler for, Europarådets Landskabspris og fremsender dem til Ministerkomitéen.

Artikel 11 – Europarådets Landskabspris

1. Europarådets Landskabspris er en udmærkelse, som kan tildeles lokale og regionale myndigheder og sammenslutninger heraf, der inden for rammerne af en konventionsparts landskabspolitik har indført en politik eller foranstaltninger til beskyttelse, forvaltning og/eller planlægning af landskabet, som har vist sig at have en varig effektivitet og således kan tjene som eksempel for andre territoriale myndigheder i Europa. Udmærkelsen kan også tildeles ikke-statslige organisationer, der har ydet særligt bemærkelsesværdige bidrag til beskyttelse, forvaltning eller planlægning af landskabet.
2. Parterne indsender ansøgninger om tildeling af Europarådets Landskabspris til de i artikel 10 nævnte ekspertkomitéer. Grænseoverskridende lokale og regionale myndigheder og sammenslutninger af berørte lokale og regionale myndigheder kan også ansøge under forudsætning af, at de forvalter det pågældende landskab i fællesskab.
3. På baggrund af forslag fra de i artikel 10 nævnte ekspertkomitéer fastlægger og offentliggør Ministerkomitéen kriterierne for tildeling af Europarådets Landskabspris, vedtager de relevante regler og tildeler prisen.
4. Formålet med Europarådets Landskabspris er at opmuntre modtagerne til at sikre en bæredygtig beskyttelse, forvaltning og/eller planlægning af de pågældende landskabsområder.

Kapitel IV – Afsluttende bestemmelser

Artikel 12 – Forholdet til andre instrumenter

Denne konventions bestemmelser har ingen præjudicerende virkning for mere vidtgående bestemmelser i gældende eller fremtidige nationale eller internationale instrumenter om beskyttelse, forvaltning og planlægning af landskabet.

Artikel 13 – Undertegnelse, ratifikation og ikrafttræden

1. Denne konvention er åben for undertegnelse af Europarådets medlemsstater. Den skal ratificeres, accepteres eller godkendes. Ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumenter deponeres hos Europarådets generalsekretær.
2. Denne konvention træder i kraft den første dag i den måned, der følger efter udløbet af en periode på tre måneder efter den dato, hvor ti af Europarådets medlemsstater har givet samtykke til at være bundet af konventionen i overensstemmelse med bestemmelserne ovenfor i stk. 1.
3. Det gælder for enhver undertegnende stat, som efterfølgende giver samtykke til at være bundet af konventionen, at konventionen træder i kraft den første dag i den måned, der følger efter udløbet af en periode på tre måneder efter den dato, hvor der er sket deponering af et ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrument.

Artikel 14 – Tiltrædelse

1. Efter konventionens ikrafttræden kan Europarådets Ministerkomité opfordre den Europæiske Union og enhver europæisk stat, som ikke er medlem af Europarådet, til at tiltræde konventionen ved en beslutning truffet med det flertal, der er fastsat i artikel 20.d i Europarådets statut, og med enstemmighed blandt de stater, der er berettiget til at tage sæde i Ministerkomitéen.
2. Ved tiltrædelse af denne konvention gælder det for enhver stat eller den Europæiske Union, at konventionen træder i kraft den første dag i den måned, der følger efter udløbet af en periode på tre måneder efter den dato, hvor der er sket deponering af tiltrædelsesinstrumentet hos Europarådets generalsekretær.

Artikel 15 – Geografisk anvendelsesområde

1. Enhver stat eller den Europæiske Union kan på tidspunktet for undertegnelse eller ved deponeringen af ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrumentet angive det eller de geografiske område(r) for hvilke konventionen finder anvendelse.
2. Enhver part kan på et senere tidspunkt ved erklæring til Europarådets generalsekretær udvide det geografiske anvendelsesområde for denne konvention med ethvert andet område som er angivet i erklæringen. Det gælder for et sådant område, at konventionen træder i kraft den første dag i den måned, der følger efter udløbet af en periode på tre måneder efter datoen for generalsekretærens modtagelse af en sådan erklæring.
3. Det gælder for enhver erklæring afgivet i henhold til stk. 1 og 2 ovenfor, at den for så vidt angår ethvert område, der er anført deri, kan tilbagekaldes ved meddelelse stilet til Europarådets generalsekretær. Tilbagekaldelsen træder i kraft den første dag i den måned, der følger efter udløbet af en periode på tre måneder fra datoen for generalsekretærens modtagelse af en sådan meddelelse.

Artikel 16 – Opsigelse

1. En part kan til enhver tid opsig denne konvention ved meddelelse herom stilet til Europarådets generalsekretær.
2. En sådan opsigelse træder i kraft den første dag i en måned, der følger efter udløbet af en periode på tre måneder fra datoen for generalsekretærens modtagelse af meddelelsen.

Artikel 17 – Ændringer

1. Enhver part eller de i artikel 10 nævnte ekspertkomitéer kan fremsætte forslag til ændring af konventionen.
2. Ændringsforslag tilstilles Europarådets generalsekretær, som sender meddelelse herom til Europarådets medlemsstater, til de andre parter og til alle europæiske ikke-medlemsstater, der er blevet opfordret til at tiltræde konventionen i henhold til bestemmelserne i artikel 14.
3. Alle ændringsforslag behandles af de i artikel 10 nævnte ekspertkomitéer, og tekster der vedtages af parternes repræsentanter med et flertal på tre fjerdedele fremsendes til Ministerkomitéen til vedtagelse. Efter vedtagelse i Ministerkomitéen med det flertal, som kræves i henhold til artikel 20.d i Europarådets statut, og efter enstemmig vedtagelse af de statsparter, der har ret til at tage sæde i Ministerkomitéen, fremsendes teksten til parterne til godkendelse.
4. Alle ændringsforslag træder i kraft for de parter, der har vedtaget dem, på den første dag i den måned, der følger efter udløbet af en periode på tre måneder fra den dato, hvor tre af Europarådets medlemsstater har meddelt deres accept af ændringsforslaget til generalsekretæren. For parter der efterfølgende vedtager ændringsforslagene træder disse i kraft den første dag i den måned, der følger efter udløbet af en periode på tre måneder fra den dato, hvor disse parter har meddelt deres accept af ændringsforslagene til generalsekretæren.

Artikel 18 – Meddelelser

Europarådets generalsekretær giver meddelelse til Europarådets medlemsstater, andre stater eller den Europæiske Union, der har tiltrådt denne konvention, om:

- a. alle undertegnelser,
- b. alle deponeringer af ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrumenter,
- c. alle ikrafttrædelsesdatoer for denne konvention i henhold til artikel 13, 14 og 15,
- d. alle erklæringer afgivet i henhold til artikel 15,
- e. alle opsigelser meddelt i henhold til artikel 16,
- f. alle ændringsforslag og alle ændringer vedtaget i henhold til artikel 17 og datoen for deres ikrafttræden,
- g. alle andre foranstaltninger, tilkendegivelser, meddelelser eller underretninger vedrørende denne konvention.

Til bekræftelse heraf har undertegnede, der er behørigt befuldmægtiget hertil, undertegnet

denne konvention.

Udfærdiget i Firenze d. 20. oktober 2000 på engelsk og fransk, idet begge tekster har samme gyldighed, i ét enkelt eksemplar, der deponeres i Europarådets arkiver. Europarådets generalsekretær fremsender bekræftede genparter til hver af Europarådets medlemsstater og til andre stater eller den Europæiske Union, såfremt de er blevet opfordret til at tiltræde konventionen.